

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

TÜSİAD

YÖNETİM KURULU BAŞKANI

ÜMİT BOYNER'İN

“BÖLGESEL GELİŞME VE İŞ DÜNYASININ ROLÜ”

TOPLANTISI

AÇILIŞ KONUŞMASI

24 Mayıs 2010

Dedeman Otel, Gaziantep

TÜSİAD AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU (BUSINESSEUROPE) ÜYESİDİR

İstanbul: Meşrutiyet Cad. No: 46 Tepebaşı 34420 İstanbul -Türkiye

Ankara: İnan Cad. No:39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara -Türkiye

Brüksel: 13. Avenue des Gaulois, 1040 Brussels-Belgium

Washington D.C.: 1250 24th Street, N.W., Suite Nr. 300, Washington D.C.20037-USA

Berlin: Märkisches Ufer, 28 Berlin 10179 Germany

Paris: 33, Rue de Galilée 75116 Paris France

Tel: +90 (212) 249 19 29

Tel: +90 (312) 468 10 11

Tel: +32 (2) 736 40 47

Tel: +1(202) 776 77 70

Tel: +49 (30) 288 786 300

Tel: +33 (1) 44 43 55 35

www.tusiad.org

Faks: +90 212 249 13 50

Faks: +90 (312) 428 86 76

Faks: +32 (2) 736 3993

Faks: +1 (202) 776 77 71

Faks: +49(30) 288 786 399

Faks: +33 (1) 44 43 55 46

e-mail: tusiad@tusiad.org

e-mail: ankoffice@tusiad.org

e-mail: bxloffice@tusiad.org

e-mail: usoffice@tusiad.us

e-mail: berlinoffice@tusiad.org

e-mail: parisoffice@tusiad.org

Değerli Katılımcılar,

Anadolu'da yapacağımız toplantılar serisinin ilkinde Gaziantep'te sizlerle birlikte olmaktan büyük mutluluk duyuyorum.

Öncelikle, Zonguldak'taki faciada hayatını kaybeden işçilerimize Allah'tan rahmet, ailelerine ve yakınlarına başsağlığı ve sabır diliyorum. Sadece acı duymak yeterli değil elbette. Bir daha bu acıyı duymamak için yapılması gerekenlerin somut olarak hemen vatandaşın önüne konulması ve hesap verilmesi gerekmektedir. Nerdeyse sistematik bir yapı kazanmış bu tip iş kazalarının tekrarlanmaması için gerekli önlemlerin alınması sorumluluğunu idrak etmek zorundayız.

Değerli Katılımcılar,

Gaziantep yakında 5'e ulaşacak organize sanayi bölgesiyle aslında tüm Türkiye'ye bölgesel gelişim anlamında örnek bir şehir. Bizim nice Gaziantep'lere ihtiyacımız var. O yüzden Gaziantep'in gelişim dinamiklerini iyi anlamamız gerekli diye düşünüyorum.

Bir haftadır Güneydoğu bölgesindeyim. Batman'dan başlayarak, 1 hafta içerisinde yaklaşık 1500 km yol alma fırsatını buldum. Türkiye'de en önemli sorunlardan biri olan bölgesel kalkınmışlık farklarını yoğun bir şekilde bu bölgenin içinde bile görebilmek mümkün. Bu hafta beni en çok düşündüren bu farklılıkların nasıl azaltılabileceği, hangi boyutlarla ele alınması gerektiği oldu.

Konuyu salt ekonomik kalkınma perspektifi ile ele almak yeterli değil. Türkiye'nin çözmesi gereken daha derin siyasi ve sosyal sorunlar da ekonomik gelişmenin önünde ciddi engeller yaratıyor.

Tüm Türkiye'nin sorunu olan ama özellikle Güneydoğu'daki ekonomik gelişmenin önünü tıkayan Kürt sorununu çözmek zorundayız. Kaldı ki Kürt sorununa da bölgesel bir sorun olarak yaklaşmak son derece yanlış olur. Kürt sorunu Türkiye'nin demokratikleşme sorununun bir yansımasıdır. Türkiye ancak demokrasi açığına kapattıkça bu soruna çözüm bulmaya yaklaşacaktır.

Artık Güneydoğu'yu feodal yapının neden olduğu sorunlar ile, Kürt sorunu ile, terör, şiddet, töre cinayetleri ile anmak istemiyoruz. Onun yerine Mezopotamya'nın bereketli toprakları, kültürel ve etnik zenginliğinin yarattığı potansiyeli ve fırsatları değerlendirmiş bir Güneydoğu hayal ediyoruz. Biliyoruz ki bütünlüklü bir demokratikleşme anlayışı çözüm için gerekli. Türkiye temsil adaleti yüksek, çoğulcu bir parlamenter sisteme geçmedikçe gerginlikler, çatışmalar devam edecek. Oysa iç huzur hepimizin en büyük ihtiyacı.

Demokrasi dışı alternatiflerin refah yaratması ve bu refahın sürdürülebilmesi mümkün değil. Daha da ileri gitmek gerekiyor; demokrasinin standardının da belirli bir eşiğe ulaşması gerekiyor. Bu eşiğin en önemli unsuru demokrasinin katılımcılık unsuru.

Katılımcı demokrasinin şartları var:

1. Toplumun temsil gücünün sağlanması esas
2. Bu temsil gücünü kullanan siyasi partilerin kendi içlerindeki demokrasi standardını yükseltmeleri gerekli.
3. Bu sürecin tümünü yönlendirecek ve denetleyebilecek güçlü bir sivil toplum yapısı şart

İşte burada bizlere, hepimize görev düşüyor.

Seçimlerde yüzde 10 barajı ile temsil kabiliyetinin çok uzağındayız; ne doğumuzda ne batımızda böyle bir örnek yok. Kendisinin karar süreçlerinde temsil edilmediğini düşünen önemli büyüklükte bir kesim var iken, istikrar için istikrar acaba ne kadar sürdürülebilir bir tercihtir. Birkaç ay içinde bu konuda bir düzenleme yapılmaz ise Türkiye bu iptidai seçim sistemi ile en az 2015 yılına kadar devam edecek.

Siyasi partiler yasası, yine katılımcı demokrasinin diğer vazgeçilmez unsuru; partinizin karar sürecine katılmıyor, parti kararlarını tartışmıyor, başkanı eleştiremiyorsanız, katılımcılıktan nasıl bahsedeceğiz? Bugünkü siyasi partiler düzenlemeleri maalesef siyasi liderleri bir güç zehirlenmesine sürüklüyor; güç liderde konsantre oldukça yapının değişmesi için de alternatif güç doğamıyor...

Son önemli katılımcı demokrasi unsuru, yıllardır mücadele verdiğimiz sivil toplum yapısıdır. İşçi, işveren, genç, kadın, bölge, her nitelikte sivil toplum örgütü, katılımcı demokrasinin temel şartıdır. Burada neyi aramız gerekiyor? Sivil Toplumun, gönüllü olmasını ve idari ve mali yönden bağımsız olmasını, siyasi partilere eşit uzaklıkta durabilmesini aramız gerekiyor.

Ancak bu yapıdaki bir sivil toplum örgütü, gerçek bir temsil niteliği taşıyabilir, katılımcı demokrasi açısından etkili olabilir ve o ölçüde de özel amaç ve hedeflerine ulaşılabilir.

İşte TÜSİAD'ın da TÜRKONFED ile işbirliğinin temelinde yatan da bu ortak anlayıştır. Bu çerçevede, TÜRKONFED'in, iş dünyasının karar alma süreçlerine katılımı açısından, Türkiye'nin tüm bölgelerinde işbirliklerini güçlendirmesi "İş Dünyası temsili" açısından çok önem verdiğimiz bir konudur.

Değerli Katılımcılar,

Katılımcı demokrasinin önemli bir boyutu da, yerelin karar ve yönetim mekanizmalarına etkisidir. Yerel sorunlara küresel çözüm üretebilen bir yerel yönetim, yerel yapılanmadan bahsediyoruz. Bölgelerimize salt merkeziyetçi bir anlayışla yaklaşmak yerine, ekonomik ve sosyal açıdan ortak niteliklere sahip bölgelerimizin yerel kararlarını alabilmelerini en yüksek düzeyde sağlamak demokratikleşme adına gereklidir.

İşte bu anlayıştan yola çıkarak, AB ülkelerinde de uzun yıllardır benimsenmiş ve başarılı sonuçlar doğurmuş bir model olarak ortaya çıkmış ve Türkiye'de de süratle uygulamaya geçen "Kalkınma Ajansları" olgusunu çok önemsiyoruz.

Ancak, Türkiye'de, Kalkınma Ajanslarının kamu ağırlıklı mevcut yapısı, bürokratikliği ortada. Biraz önce altını çizdim, eğer yerel örgütler kamu kurumlarından oluşursa veya evrensel değerlerde kabul görmüş STK'lar bu yerel yapılar içinde olmadığı sürece bu ajansların arzu ettiğimiz dinamizme kavuşmaları mümkün değil... Bazı önemli ve olumlu gelişmeler var elbette, daha da geliştirmeye yönelik umutlarımızı da koruyoruz. Ancak, madalyonun öbür tarafına da bakalım; yerel yapılarımızda STK'larımız arzu ettiğimiz ölçütlere ulaştı mı? Yerel potansiyeli ortaya çıkaracak, devlet ile birlikte çalışacak, şeffaf, hesap verebilir STK'larımız var mı? Yeterli mi?

İşte bu noktada, TÜRKONFED'in bu alanda idari kapasitesini geliştirme ve bu süreçte yerel iş dünyası örgütlerinin oluşturulması ve geliştirilmesi yönündeki çalışmasını çok önemsiyoruz, destekliyoruz. TÜRKONFED, katılımcı, katkı sağlayabilen, yerel dinamikler ve bölgesel kalkınma ajansları ile tutarlı bir yeniden yapılanma amaçlamaktadır. Bu yapı, konuşmamın başından beri dile getirdiğim katılımcılık ilkesinin yerelde en etkin şekilde hayata geçmesi açısından da olumlu katkı sağlayacaktır.

Konuşmamı büyümenin önündeki yapısal engel oluşturan ve TÜSİAD olarak 2010-11 çalışma programımıza aldığımız iki yatay konuya değinerek sonlandırmak istiyorum. Her iki konuda da, tüm Anadolu ziyaretlerimizde ele alarak altını çizmek istediğimiz konular.

Öncelikle Bölgesel Kalkınma...

Değerli Katılımcılar,

Bölgesel kalkınmışlık farkı makul bir düzeye indirilemediği sürece büyümenin kalkınma sürecine dönüşmesi mümkün değildir. Göreve geldiğimiz gün tespit ettiğimiz gibi, ilerleyecek isek, refahımız artacak ise bu hep birlikte olacak, olmalı. Bölgesel gelişmişlik farklılıklarının en temel nedenlerinden biri, güçlü yerel aktörlerin olmaması ve karar alma süreçlerine katılmamalarıdır. Bölgenin potansiyellerinin büyümeye katkı sağlayacak şekilde ortaya çıkarılmasında esas güç olan yerel dinamiklerin de bu çerçevede olgunlaşması gerekiyor. Bu sebeple, konuşmamda bahsettiğim, katılımcılık, yerellik, Kalkınma Ajansları ve Ajanslara paralel olarak iş dünyası temsil örgütlerinin yapısının geliştirilmesi, büyümenin önünde artık yapısal bir engel oluşturan bölgesel gelişmişlik farklarının azaltılması yönünde de katkı sağlayacaktır.

İkinci yatay konu ise KOBİ'ler. Bölgesel Gelişmişlik farklılıklarının izdüşümü niteliğinde, istihdamın önemli bir bölümü sağlayan KOBİ'ler, üretimin çok az bir bölümünü gerçekleştiriyorlar. Üstelik Cumhuriyetin her döneminde, sosyal yardım amaçlı olarak, kamu kaynaklarının önemli bir bölümü KOBİ'lere destek olarak aktarılmış ve bu tutum bu transferi bir sosyal yardım yapısına taşımıştır.

Peki bugün, 30-40 yıl öncesine göre KOBİ'ler üretime daha mı fazla katkı sağlayabiliyor? Hayır. KOBİ'ler daha fazla mı AR-GE harcaması yapıyor? Hayır. Demek ki burada bir model seçimi yanlış var.

İktisadi etkileşimde bu kadar önemli rolü olan KOBİ'lerin, büyümeden kalkınmaya geçişte çok önemli rolü olacaktır. Bu rolün en etkili şekilde oynanabilmesi için TÜSİAD, yine TÜRKONFED ile birlikte bir dizi çalışma içinde olacaktır. KOBİ'lerimiz, bir an önce değer üreten, verimlilik tabanlı bir modele dönüşmez ise, bu, büyümenin önünde bir engel olarak kalmaya devam edecektir. Büyüme sürecinde hep birlikte ileri gidemediğimiz bir ortamda ise gerçek bir toplumsal refahtan ve kalkınmadan söz etmemiz mümkün değildir.

Bitirmeden, önemli bir gelişmeye değinmek istiyorum. Geçtiğimiz hafta sonu ana muhalefet partisi CHP'nin Kurultayında siyasi atmosferde önemli bir dalga ve heyecan yaratan bir gelişme oldu. Siyasi Partiler için kurultaylar, kongreler, bir yenilenme, yeni bir heyecan yaratma ve birkaç adım geri atıp ileriye daha sağlıklı bakabilmenin fırsatlarını yaratır. İşte son CHP kurultayı da bu örneklerden birini oluşturdu; Sayın KILIÇDAROĞLU, neredeyse delegelerin tümünün desteğini alarak CHP'nin yeni başkanı seçildi.

Öncelikle TÜSİAD Yönetim Kurulu olarak, Sayın KILIÇDAROĞLU'nu kutluyor ve başarılar diliyoruz. TÜSİAD açısından çok önemsedığımız bazı konular; seçim barajının indirilmesi, siyasi partilerin demokratikleştirilmesi, kuvvetler ayrılığı ilkesinin güçlendirilmesi, kamu harcamalarına yönelik hesap verme adabı gibi başlıklar, Sayın KILIÇDAROĞLU'nun konuşmasında vaatler arasında yer aldı.

Ancak odaklanmayı arzu ettiğim konu bunların ötesinde. Önümüzdeki dönemde bir Anayasa referandumu ve daha sonra gireceğimiz bir genel seçim süreci yaşayacağız. Bunların hepsi kabaca 1 yıl içinde gerçekleşecek. Hem iktidar hem de muhalefet partilerinin önünde programlarını açıklayabilecekleri hareketli ve yeterince uzun bir süre olduğunu düşünüyoruz. Bizlerin de bu programları iyi inceleyip değerlendirme şansımız olacak. Ancak, bu seçimleri, halen, siyasi partiler yarasını geliştirerek ve seçim barajını indirerek gerçekleştirmek mümkün. Keza bu seçimlere girmeden, Türk Ticaret Kanunu, Borçlar

Kanunu gibi, AB uyum yasaları gibi partiler üstü düzenlemelerin uzlaşıyla gerçekleştirilmesi mümkün. TBMM'den ve liderlerden bu anlayışı bekliyoruz.

Seçim havasının ister istemez oluşacağı önümüzdeki 1 yılda, Siyasi Partilerden beklentimiz, bir yandan parti programlarının topluma iyi anlatılabilmesi için çaba göstermeleri, bir yandan da partiler üstü nitelikteki düzenlemeleri işbirliği içinde çıkartarak seçmene karşı olan sorumluluklarını yerine getirmeleridir. Her iki konuda da sürece destek olmak üzere görev almaya hazır olduğumuz belirtmek isterim.

Değerli Gaziantep'li,

Bana burada sizlere hitap edebilme fırsatı tanıdığımız için ve bugün katıldığımız için çok teşekkür ediyorum. Türkiye'nin hepimizin özlediği, birinci ligdeki ülke olabilmesi için birlikte elele çalışabilmek dileğiyle hepinize sevgi ve saygılar sunuyorum.